

Dialogus Quintus

pria voluntate. Idcirco odit summo pe oem voluntate sue voluntati resistentem: atq; ideo vehemetissime deum odit et execratur et dei voluntati quantum potest resistit et contradicit. Verum quod nunquam potest dei voluntatem impedire. ideo seuit. fremit. indignatur. et sua apud se malicia perstabescit. Porro omnes illi angeli qui a principio huius luciferi improbis ausibus fauerunt et superbie cornu dederunt peccatori sub eius voluntate: principatu: atque impio redacti sunt: et huius pestiferi capitis membra effecti: nihil aliud possunt aut velle aut amare quam quod ille percipiscit. **Dominicus.** Ex his que nunc dicis duas palam voluntates primas intelligo multum inter se discordes et longissime inter se distantes: quarum una est voluntas eterna. et alia voluntas luciferi noua: que mala est et primo mala: non deo sicem creatore. sed illo operante. Ad has duas primas voluntates omnes alie reducuntur. Si enim sit bone vadit ad voluntatem dei: si male sub voluntate cadit luciferi. De autem pertrarie gemine voluntates geminum constituit exercitum continue contra se pugnante et se mutuo sternere cupiente. vterque fortis: vterque terribilis sicut castrorum acies ordinata. Quoties tamen rex celorum cum sua militia vincere voluerit necesse est ut vincat et pretem subruat inimicam. **Raymundus.** Debes tamen nosse bonorum exercitum angelorum caput proprium non habere: quod in lucifero corruente perdidit (deus enim non potest esse sue caput creature) idcirco necesse est deum ut bonis angelis non unum caput constituat: de quo suo loco dicemus. Tu tamen diligenter notato quale hoc caput futurum sit. **Dominicus.** Faciam quod hortaris. Interea tu quod cepisti persequere

Nota duas primas voluntates pertrarias

De magnitudine malicie et corruptionis in primo angelo: et malo eius culpe et pene.

Capitulum. liij.

Raymundus. Soluta est (mi fallor) questio tua qua querebas vnum tantum mali corruptio in angelicam potuerit subingredi creaturam. Nunc de magnitudine huius corruptiois pauca dicamus. Quando res aliqua permutatur in contrarium sue nature: necesse est ut ascendat ad tantum malicie gradum quantum erat ipse gradus bonitatis vel esse poterat. Et quanto res que pervertitur est melior: altior: nobilior: tanto peior: efficitur vilior et ma-

De malo culpe.

Capitulum lij.

lignior. Quia igitur lucifer inter omnes angelos erat longissime melior. clarioz. pulcrior. sapietior: ideo postquam sua se superbia corrupit factus est omnium infimus. pessimus. turpissimus. obscurissimus. vilissimus. amertissimus. Et talis omnino effectus est qualis est et sua voluntas perversa. inordinata. ceca. superba. maligna. Hanc autem voluntatem quia spiritus ipse diligit. ideo non diligit nisi omnem malitiam. turpitudinem. impietatem. scelera omnia atque peccata. Hinc execratur summopere omnem iusticiam. fidem. pietatem. virtutem. **Dominicus.** Utinam tam deformem nobis hunc scelestissimum tuo depingas sermone quo eum deinceps acriter aspernemur.

Raymūdus. Verum quia hic superbissimus intellectum habet altissimum et post deum summe subtilem qui semper cum sua voluntate concordat. ideo inflectit illum ad inveniendas novas artes. novas deceptiones. fraudes. mendacia. Et quia ipse est mendax et mendacium pater. ideo inquit falsas quotidie persuasiones. cautelas. tentationes. et per mille meandros insperare nititur cordibus electorum angelis lubricis et inmundis. **Dominicus.** Proinde si hic pestifer hanc tantam suam malitiam ipse non videat. **Raymūdus.** Plane non videt: propria malicia et excecatus et obduratus. Amor enim sue nequicie ita illi cordis oculos obducit ut sua infinita scelera non videat: nec propriam corruptionem aut turpitudinem intelligat quo vel dolere possit vel penitere. Atque ideo semper quotiens aliquid (quod nolit) patitur contra deum murmurat: deum male dicit atque blasphematur.

Dominicus. O funestissimum omnium malorum caput. o principem omnium vicioz. omnium tenebrarum: et omnium scelerum ac turpitudinum inuentorem. **Raymūdus.** Agnovisti nunc quale sit in lucifero malum culpe: vide nunc malum peccati. Qui enim malum commisit voluntarium debet et malum involuntarium sustinere. Fuit enim creatus a deo ut si in bonitate nativa persisteret ad summam felicitatem transferretur. ita postquam sua se sponte corrupit multa illum calamitas est consecuta. Primo irremediabili exilio a dei visione. a dei pace. a dei bonitate reiectus est. Secundo. a summo celo expulsus in caliginosum hunc aerem quasi in quodam carcere cum suis satellitibus relegatus est. Tertio post hunc carcerem temporalem in profundissimum infernum eterno igne cruciatus precipitabitur. Licet enim ad hos ignes dei iudicio condemnatus

Dialogus Quintus

sit: nondū tñ sentētie executio est psummata. Alioqn nec pri-
mos parētes aut tētare aut ptra deū instruere potuissz. Quar-
to est intra se vehemēter inordinatus z incōpositus in oībus
cogitatōibus z desiderijs suis horridus. amēs. turgidus. īfla-
tus. asper. immitis. furibūdus: sine pace. sine q̄ete. sine federe.
sq̄ cupiēs suā voluntatē nequissimā adimpleri. et qz id efficere
nō pōt in summa mestitudine vitā agit z indignatiōe. Et licet
interdū de malo ppetrato aliquantulū gaudeat: tñ rursus de
maiori bono p̄rūstā. **Dominicus** Reuera ingēs huius be-
stie calamitas. z iō amarissima qz ppetua. Nec minus miseri z
infelices sunt q̄ huius pestiferi capitis mēbra sunt

Qualiter hoies incorporātur cū

lucifero z fiunt mēbra eius

¶ Capitulū. liij.

Raymūdus. Dictū est pauloā qz nō sunt nisi due volun-
tates p̄me int se plurimū p̄rie. Una est volūtas dei. z hec
est cōis in oībus bonis angelis z hoībus. Alia est volūtas lu-
ciferi mala. z hec cōis est in oībus pueris z angelis z hoībus
Et qz oīs volūtas p̄ma inquantū p̄ma nulli subijcīt. sz facit ex
seip̄a suū regnū z dominiū. z hz suas leges z instituta. iō nō sūt
nisi duo regna. regnū scz dei z regnū luciferi. Et qz hic lucifer
ppria volūtatē z v̄tute vult dñari. iō tanqz deus in oībus suū
querit honorē. se vult colī. se metui. se adorari. Atqz iō oīa illa
diligēter inq̄rit p que p̄t maxime venerari: dei cultū impediēs
et dei regnū. Vidēs itaqz prīmū hoīem in paradiso vitā felici-
ter agentē: deū colentē z amantē. z celestia post hec regna pre-
stolantē: tactus inuidia cordis intrinsecus: hoīem cepit tenta-
re: discutere: instruere: offerre plurima. z plura pmittere. Nec
aū destitit improbo exactor z auarus predo donec hoīem spō-
te illectū dei inimicū efficeret: z suis cū legibz z volūtatibz sub-
iugaret. Hoc mō captiuauit hoīs voluntatē qui eā remouit a
dei p̄cepto z suis obsequijs irretiuīt. **Dominicus** Merito
hinc factus ē hō mancipiū z mēbrū diaboli. A quo em̄ q̄s su-
patus est huius z seruus est. **Raymūdus.** Debes tñ agnosce-
re qz aliter angeli mali sūt sub dominio luciferi: z aliter hoies.
Quia inter angelos nullus hz ppriā voluntatē a volūtatē lu-

Nota quō dia-
bolus p̄mū ho-
minē decepit